

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

(Priloga Vrtnu.)

Štev. 4.

Ljubljana, dné 1. aprila 1897.

V. tečaj.

Še ti tako!

4. Delavnost.

Sv. pismo pravi: »Kakor ptiček za letanje, tako je človek rojen za delo.« Kaj ne, kako bi se grozovito osmešil vrabček, ko bi si n. pr. to-le vtepel v svojo bučico: »Odslej ne bom več letal, izprehajal se bom po cestah in stezah, kakor gospod.« Sami veste, da bi bilo njegovega gosposkega izprehajanja kmalu konec; ali bi ga končala lakota, ali pa kaj drugega. Jednako se osmeši tudi lenuh, kateri hoče z lenobnim pohajkovanjem zapraviti dneve svojega življenja. Zato se še v drugič oglasi sv. pismo: »Kdor ne dela, naj ne jé!«

Torej ne pomaga nič; kdor hoče pred Bogom in pred ljudmi kaj prida veljati, mora biti delaven. To so pokazali do sedaj še vsi pošteni in vrli ljudje. Med tistimi, ki jih imenujemo svoje vzornike, ni nobenega lenuha. Zgledov izredne pridnosti imamo na stotine; tu naj veljajo trije za vse druge.

V duhu svetosti umrli francoski župnik Janez Vianey (beri Viané) je bil že v detinski dōbi jako delaven in potem do smrti — rekel bi — vedno naprežen, da si še ni utegnil privoščiti potrebnega počitka. Tu se oziram le na njegova otroška leta.

Najprej je kazal svojo nepremagljivo pridnost v tem, da je zeló zgodaj kaj rad molil. Komaj je znal po nekoliko govoriti, že je redno vstajal in z domačimi opravljal vse molitve. Ko je zaslišal ob času molitve prvi udarec zvona, takoj je pokleknil, kjerkoli je bilo. To pa veste, da molitvi jako nasprotuje lenobnost, katera se dá večkrat le z neko težavo premagati.

Dalje je razodeval svojo vzorno pridnost v tem, da je urno in z veseljem storil, karkoli so mu ukazali stariši. Mati je večkrat rekla še drugim otrokom, če niso radi storili, kar je velela: »Le pogledjte Janezka! ali se morebiti on kaj obotavlja? ali morebiti mrmra? Glejte, kar precej gre!«

Nad vse vestno in pridno pa je opravljal ona dela, ki so mu bila za stalno naložena, rekel bi: stanovske dolžnosti. Bil je jako priličen pastirček, ki je marljivo pazil na svojo čredo, da bi ne naredila kje kake škode. Tudi zato je rad pasel, ker je ob tem poslu lahko prav veliko molil. Kadar pa ni gnal na pašo, šel je z domačimi na polje delat. Tam je mirno delal, kolikor so mu dopuščale njegove šibke moči.

Nekoč je bil poslan s starejšim bratom Francetom v vinograd, da bi zemljo prekopavala. Janezek je menil, da mora ravno toliko storiti, kakor brat; pa se mu ni hotelo sponesti. Njegov brat je bil močnejši, in mu je bil torej zmiraj spredaj. Zvečer Janezek toži materi, da je France delal tako hitro, da ga nikakor ni mogel dohajati. Mati nato ukaže Francetu, naj dela nekoliko počasneje, kadar bo Janezek delal ž njim.

Drugi dan dobi Janezek od neke nune malo podobico Matere božje v dar. To podobico vzame s seboj v vinograd. Ko sedaj zopet prične delo na strani svojega urnega brata, položi nekoliko stopinj pred seboj Marijino podobico na tla in natihoma moli v srcu, naj mu pomaga ljuba Mati božja, da bo mogel toliko storiti, kakor njegov brat. Ko pride kopaje do podobice, pre-

stavi jo za nekoliko stopinj naprej. Pomagala je molitev in misel na ljubo Mater nebeško. France pripoveduje zvečer doma na pol nevoljen, da danes pa ni mogel prekositi brata.

Vsak trenutek je hotel koristno porabiti. Kadar je šel na polje, ali pa z dela domov, je na poti vedno molil rožni venec ali pa druge molitve. Ako je srečaval otroke svoje starosti, jih je privabljal k sebi in gredé podučeval v katekizmu. Še zvečer, četudi je bil že ves utrujen, se je vendar učil krščanskega nauka, bral zgodbe sv. pisma ali pa je molil.

* * *

Kadar je o pridni delavnosti govorjenje, se skoro nehoté spomnimo svetega Andreja Avelinskega, o katerem so izjavili oni, ki so ga poznali, da ni nikoli zapravlil nobene minute in nikoli ne govoril nobene nepotrebne besede. Ker je bil tako zeló delaven, so mu dali čuden priimek; rekli so mu »trinog časa«, češ, da svojemu času ne daje nikakoršne prostosti, marveč da ima vse trenutke takorekoč priklenjene na razna opravila. Imel je navado reči: »Vsak dan imamo narediti tri reči: živeti za Boga, za bližnjega in za-se; ta trojna naloga naj bi izpolnila vse naše življenje.« Obžaloval je, zakaj ni kakor angelj, češ, da bi mu ne bilo treba ne jesti ne spat, ter s tem časa ne izgubljati. Saj si je pa tudi za spanje privoščil le kar najmanj časa. Če katerikrat ni mogel zaradi bolehnosti spat po noči, je vendar vstal o določeni uri, rekši sam sebi: »Telo, poprej sem jaz hotel spat, a ti nisi hotelo, sedaj bi pa ti rado spalo, pa jaz nočem; le vzdigni se!«

* * *

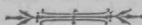
Mladina ima brez števila vzornikov, katere naj bi zvesto posnemala; prvaki med njimi pa so ti-le trije: sv. Alojzij, Stanislav in Berhmans, vsi izvrstni dijaki, ki so se odlikovali v vseh čednostih, ki dičijo poštenega mladeniča, torej tudi v pridnosti. Posebej omenim svetega Berhmansa. Še ko je bil pri svojih stariših, je bil tako marljiv, da ga ni bilo treba nikdar k delu

priganjati. Vstajal je prav zgodaj, da bi se mogel kaj več naučiti. Kadar so se njegovi tovariši igrali, sedel je pri svojih knjigah. Sploh so mu bile knjige najljubše spremstvo vse življenje. Skoro je ni storil poti, daljše ali krajše, da bi ne bil vzal s seboj kake knjige in je odprl ob vsakem prostem trenutku.

O njegovi pridnosti mu daje učitelj tako-le spričevalo: »Tri leta je bival med nami, in ves ta čas ni dal nobene prilike niti za kazen niti za grajo. Le njegovo ljubezen do dela je bilo treba brzdati (zadržavati); zakaj večkrat je prosil dovoljenja, naj bi smel skrajšati čas oddihljeja, da bi se učil. Pri mizi ga je bilo redko-kdaj videti brez knjige, katero je imel vedno odprto pred seboj. Sijajni vspehi njegovega učenja so mu bili obilno poplačilo za ves trud, ki ga je imel pri delu.«

* * *

Poglej obojni napis tega sestavka!

Stankova smrt.

V stanici tihotni ponočna luč blede
Pred Materjo božjo gori,
A v pisani zibelki otrok počiva,
Skoz okence mesec svetí.

Kar nekaj na okence rahlo potrka:
„Oj Stanko, li spiš, li bediš?“
In v sobo priplove lep angelj, na prsih
Drží beli roki navskriž.

In k zibelki sede in reče prijazno:
„Jaz angelj, prijatelj sem tvoj,
Kakó-li, moj Stanko, imaš me li rad kaj,
Bi šel li v nebesa z menoj? . . .

Oh, kóliko angeljčkov — bratcev bi videl,
Nedolžnih in ljubih otrok,
Kako bi te Mamica božja ljubila,
Kako bi te rad imel Bog.

Na rami bi déli ti zlate peroti,
Kot ptiček bi letal lehak,
In kadar bi prosil ga, rad bi te nosil
Na sebi srebrni oblak . . .

No, Stanko, povej, bi li rad šel v nebesa,
 In rad-li odplaval z menoj?“
 „Oh, bi“, reče Stanko, in angelj nebeški
 Ga koj je v naročaj vzel svoj.

In letel je v sveto nebo, kjer ga lepi
 Že angeljčki čakali so . . .
 Ah, mamica, mamica pa so jokali
 Jokali in plakali so:

Zvečer se je mamici v sanjah prikazal
 Kot angeljček ljubek in zal,
 Na ramah imel je že lepe peroti,
 In mami smehljuje dejal:

„Ne jokaj za mano, ti mamica moja,
 Ker angeljček Stanko je tvoj,
 In saj bodeš kmalu, oj mamica, kmalu
 V nebésa prišla za menoj.“

Siluška.

Procesije ne bo!

(Spisal Svečan.)

Bilo je na Véliko soboto. Zvonovi so prišli iz Rima in peli so tako lepo, tako veličastno, da se je človeku srce topilo od blaženstva . . . Ceste so bile pomene; ob hišah so stali mlaji, nad vsakim ovinkom pa se je dvigal slavolok, okrašen s smrekovimi vejicami, pisanimi trakovi in zastavicami. Dve kapelici, namreč ona pod dvema visokima topoloma poleg Tomšičeve in ona nasproti Krištofove hiše, sta čudovito okrašeni — vse z zlatom, srebrom, cvetlicami, svečami in svečniki.

Ljudje so praznično oblečeni in hité v cerkev, da pridejo še o pravem času k molitvam in — procesiji. Dà, čemu bi pa bila vsa vas tako okrašena, čemu mlaji, zastave in slavoloki, ko bi ne bilo procesije? Čemu te praznične obleke, ti veseli obrazi? V cerkvi in pred cerkvijo je že vse črno ljudij, vsak čas se ima slovesnost pričeti. Šolarji so zbrani in čakajo le še znamenja, da se postavijo pred cerkvijo v vojaški red in se v parih pridružijo sprevodu, kadar zavihrajo zastave, zadoné pesmi in z nova in še lepše zapojó zvonovi.

A jednega ni med šolarji; Babičin Tinček je ostal doma pri svoji babici. Ubogi Tinček! Babica njegova ni zmogla toliko denarja, da bi mu kupila čevlje, in tako sloni pri oknu žalosten in gleda s solzami v očeh tja v praznično okrašeno vas. Od daleč vidi visoki zvonik farne cerkve z veliko, v vetru vihrajočo zastavo. Neko-liko nižje zapazi nad neko hišo s trakovi olupšan vršiček vitkega mlaja; ravno nasproti okna, pred sosedovo hišo so zasajene v zemljo majhne hoje z obeljenim deblom, na oknih pa goré sveče ob straneh svetih podob . . . Vse je tako lepo, Tinček pa mora sedeti v temni, zaduhli sobi in niti skozi okno si ne upa naravnost pogledati iz strahú, da bi ga ne zapazil kdo izmed tovarišev, hitečih v šolo.

Babica sedi pri peči in drži v rokah rožni venec. Časih pogleda skrivaj na žalostnega vnuka, potem pa globoko vzdihne in moli dalje.

Tinček se oglasi pri oknu: »Ah, babica, kako rad bi šel s procesijo . . .«

Babica ga sočutno pogleda in odgovori: »Tinček, stopi rajše od okna in nikar ne glej na cesto, — tako ti je še bolj hudo. Pridi bližje, obrni se k meni in moli z menoj.«

»Ali, četudi se k Vam obrnem, babica, zvonjenje slišim vendar in spomnim se, da sedaj sedaj pride procesija mimo nas.«

Babica pa ga potolaži: »Tinček, ne misli danes na to, da ne moreš nikamor. Kmalu pridejo boljši časi, samo če boš priden in pobožen.«

Tinček sede k babici, ali glavo obrača še vedno k oknu.

Kar se vrata odpró in v sobo stopi Mohorjev Stanko, mladi sinček bogatega trgovca. V šoli sta sedela skupaj, in Stanko ga je imel rad zato, ker je bil Tinček priden in pohleven.

»Hej, Tinček, kaj pa ti tu počneš, da ne greš v šolo? Kaj ne vidiš, da je že zadnji čas? Pa bos si? Kje imaš čevlje? Obuj se hitro; hočem te počakati, da pojdeva skupaj.«

»Jaz nimam čevljev, Stanko«, odgovori Tinček tiho in žalostno, »nikamor ne morem danes.«

Stanko se začudi: »Kaj, danes, na Vélíko soboto — pa nimaš čevljev? To je pa čudno, veš kaj, Tinček, pravi nemarnež si . . . Poglej mene, — čisto novo obleko imam; in pa čevlje, le dobro jih poglej, — ali vidiš, kako so špičasti na koncu? No, pa ti, ali res ne greš?«

»Ne morem, nimam čevljev; le pojdi sam, Stanko.«

Te besede je komaj mogel izpregovoriti; jok ga je dušil in solza za solzo mu je kapala iz očij. Stanko pa je odvihral po cesti proti šoli.

Tinček je ostal sam z babico. Bilo mu je neizrečeno hudo; naslonil je glavo v babičino naročje in začel jokati. Babica je bila sama zeló žalostna, ker mu ni mogla pomagati, ali tolažila ga je, kakor je mogla.

»Ne jokaj tako, Tinček. Bog gleda z nebes in vé, kako rad bi bil ti pri procesiji, pa ne moreš, ker imaš ubožček tako revno babico, da te ne more tako lepo obleči. On vidi, da imaš pobožno srce in bi ga rad počastil, zato gleda náte še bolj usmiljeno in prijazno, kakor na druge, ki imajo lepo suknjo in lepe čevlje, pa ne mislijo na Boga in na molitev.«

Tinček vzdigne glavo in si obriše oči.

»Babica, ali ste videli Stanka, kako je gosposko oblečen? Oh, meni je tako težko, da me zaničuje, ker nisem bogat, kakor on.«

»Ne govôri tako«, odvrne mu babica. »On te ni hotel žaliti. Ker ima sam vsega dovolj, zato ne pomisli, da se drugim slabo godi in ne morejo imeti vsega, česar bi si želeli. Bog ne dela razločka med revnimi in bogatimi, temveč med pobožnimi in mlačnimi ljudmi. Stanko je šel k procesiji, da bi razkazoval svojo novo obleko; Bog pa bo videl le v njegovo srce, — in, Tinček, jaz mislim, da bo Gospod danes bolj zadovoljen s teboj, kakor ž njim. Zato, potolaži se, ljubček moj, in ne misli več na svojo slabo obleko.«

V tem hipu zazvoné zvonovi zopet in Tinček stopi k oknu. Po cesti se podé oblaki prahú; mlaji se majejo, nekatere veje ležé na tleh, in sedaj pa sedaj zapešejo v vetru, vzdignejo se in zleté po cesti. Tinček pogleda v nebo. Od juga sem plavajo in se kopičijo sivi oblaki; časih se za trenutek še pokaže košček sinjega neba, a takoj zopet izgine za težkim, temnim oblakom. Vihar

je čimdalje silovitejši; vsak čas utegne priti ploha. Začele so kapati debele, težke kaplje; časih se je katera z vso močjo zadela v okno in se razpršila v tisoč drobnih kapljic. Tu in tam hiti kdo v vsi naglici po cesti, da bi prišel domov še pred nevihto. Kmalu se začno vračati iz cerkve večje trume. Zdajci se ulije dež kakor iz škafa in veter zatuli vsak hip tako žalostno in grozno, kakor bi se zvijal v strašnih mukah.

Tinček zagleda na cesti Stanka, kako beži v največji plohi ves zasopljen in z robcem na klobuku, da bi prišel v kakšno zavetje. Naposled plane v sobo ves zasopljen in do kože premočen.

Tinček stopi sočutno k njemu. Ravnokar še lepa, bela obleka je sedaj umazano-siva, skoro črna, po hrbtu in nad koleni pa ima še nekatere svetle lise.

»Oh, kakšen si vendar, Stanko! Zakaj nisi skočil brž v kakšno vežo, da bi počakal lepega vremena?«

Stanko pa je vzdihoval in skoro ga je sililo na jok.

»Oh, tako lepa obleka — in kakšna je sedaj? Da bi bil ostal doma, kakor ti, Tinček, ne bi imel sedaj te nesreče. Oh, da bi ne bil imel nikoli nove obleke! Blagor tebi, Tinček, ki nimaš čevljev in nisi mogel ven . . . In kaj porekó doma? Joj, joj!«

Tinče ga ni mogel utolažiti.

Babica pa je dejala: »Stanko, Stanko, to pa res ni lepo, da tako žaluješ po obleki . . . Ali ti ni nič žal, da ne bo procesije? Ti misliš samo ná-se, na čast božjo pa kar nič. Ko bi bil ti dober dečko, pokleknil bi doma in molil, ker ti ni bilo mogoče moliti v procesiji z drugimi. Tako pa ti ni na mislih nič družega, kakor obleka, — ali hodiš zato v cerkev, da kažeš bogastvo svojega očeta? Ej, ej, Stanko, to ni lepo!«

Stanko povesi glavo in osramočen odide.

Zvečer pa pride k Tinčku in mu prinese svoje stare čevlje, ki pa niso bili še skoro nič obrabljeni.

»Ná, Tinček«, pravi Stanko, »da boš lahko šel jutri v cerkev. Ti, ubožček, si bolj priden kakor jaz, in babica je imela prav, da me je oštela.«

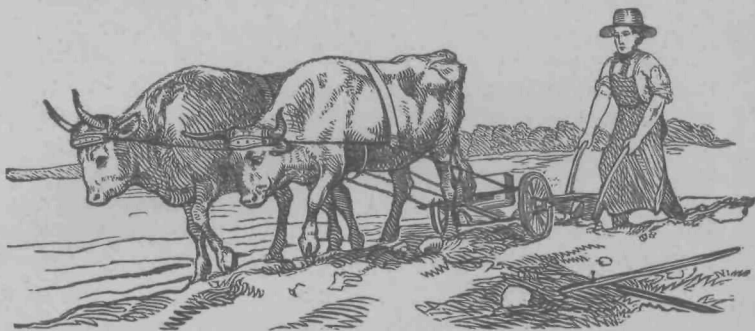
O r a č.

Sijaj, solnčece, na goro,
Sijaj, sijaj v dol gorkó,
Da zaziblje klasje skoro
Sredi polja se zlató.

Od morjá, oblaček, vstani,
In priplavaj čez goró,
Toče njivo mojo brani,
Dežek lij droban na njo.

Z ženo drago v koči beli
Otročički mi živé,
Ko bi kruha ne imeli,
Počilo bi mi srcé.

St. pl. Orlovič.

Janezkova Amerika.

Zima, ti si pa res dolga. Komaj mislimo, da je padel zadnji sneg, že naletava zopet novi. Nu, pa sneg bi že bil; saj so bele tiste mucke, ki doli frčijo z neba. Toda mrzle so, pa še zelo mrzle. Res jih ogreje včasih zlato solnce, pa kaj je to, ko je pa zjutraj tako mrzlo, da bi človek najrajše zlezal v gorko peč. Da, da, tam pri peči je po zimi še najprijetnejše; vsaj meni se tako dozdeva. Kako se tam pri tistih lončenih pečnicah človek poživí. Pa tudi za uho se tam ujame kaj prijetnega. Stari ljudje znajo tam za pečjo praviti take lepe pripovedke, da se ne naveličaš poslušati celi dan.

Tam pri Kokovih v Potočah pa znajo dedek še vse kaj družega povedati. O tlaki in vojski, o ciganih in rokomavharjih slišiš tam, kolikor hočeš. Zato je pa tam okoli dedka vedno dovolj malih poslušalcev. Vsako

popoludne po šoli se zbira pri gorki peči lepo število tistih radovednih razposajenčkov ter napenjajo mala, rdeča ušesca, da bi gotovo ujeli vsako dedkovo besedico. Le jednemu malih poslušalcev niso prigodbice prav všeč. Ta porednež je ravno Kokov Janezek. Ta nepridiprav je že dolgo premišljeval in ugibal, zakaj bi vedno sedel pri peči. Vedno ga je vleklo na prosto. Zato pa je tudi vedno povpraševal, ali ne bo še konec zime in snega in mraza. Zima bi bila že prijetna, pa kaj se hoče, ker so pa mama skrili njegove male sani.

Nekega dné pošljejo Kokova mama Janezka v grad na Turn nekaj povprašat. Po poti pride Janezek do grajskega ribnika, ki je bil čez in čez pokrit z gladkim ledom. Mali neubogljivček se nekoliko ozre na vse strani, če ga morda kdo ne vidi in ni blizu zvestega kužeta, tekelná, potem pa se zadriči po ledu. Veselo se zasmeye, ko se pripelje na drugi breg, ter si misli: »Sani so mama spravili, ledú pa ne bodo mogli.« Od tega dne pa je bil Janezek vsaki dan na zamrznenem ribniku. Res je včasih prav pošteno padel, pa to mu ni kratilo veselja. Smejál se je in veselo zapel:

Mi gremo spet
Na gladki led.
Če pademo,
Pa vstanemo!

Janezek je bil na ledu dan na dan. Mami se je čudno zdelo, kam neki sinček zahaja. Ko je iz šole prišel, kmalu se je izmuzal iz sobe in ni ga bilo nikjer. Če so ga pa vprašali zvečer, kjé je bil, bil je precej izgovor pri rokah. Slednjič so se pa mami le prečudni dozdevali vsi Janezkovi izgovori. Zato naročijo Tičarjevemu Tončku, naj pazi, kam bo šel Janezek. Kmalu so našli ,ptička': Kaj je bilo potem, mislim, da ste že uganili, mali čitateljčki. Tista je pela, katero je bil Miklavž prinesel. Da pa ne boste mislili, moji mali znančki, da ni tisti Miklavžev dar, ki mu pri nas pravimo ,brezovo olje', dobro ,zdravilo' za marsikaterega Janezka ali Jožka, vam precej povem, da je bil Kokov Janezek od tistega dné, ko so ga ,namazali z brezovim oljem', prav priden in ubogljiv.

Zima se je bližala koncu. Snega je bilo le še prav malo po osojnih dolinicah. Rumene trobentice in bele marjetice so se že prikazovale po bregovih. Kokov Janezek je bil menda že pozabil, kako gorko je tisto brezovo olje! Rad bi bil zopet videl grajski ribnik. Zato steče nekega dne proti gradu pogledat, ali je tam še kaj ledu. Toda vse je bilo že kopno. Le še po sredi je plavala ledena plošča. »Oj kako prijetno bi bilo, ko bi se vozil na tej ledeni plošči«, vzdihne Janezek. Nato hitro skoči po dolg kol in ž njim spravi ledeno ploščo h kraju. Malo jo poskusi s kolom, če je dovolj močna, in potem stopi na njo. Lepo prijetno je bilo se voziti od brega do brega, ali kakor je rekel Janezek, v ‚Ameriko‘:

Nesreča pa ne počiva, kar menda veste. Zato je pa tudi Kokovega Janezka obiskala. Komaj se je bil na ledeni plošči napotil drugič v ‚Ameriko‘, počil je led pod njim in Janezek se je zvrnil v mrzlo vodo. O, kako je klical na pomoč! Angeljček varih je bil vendar še toliko usmiljen, da je ravno v tistem času pripeljal grajskega hlapca, starega Matijo, mimo ribnika. Ta je izvlekel Janezka iz ‚morja‘ in ga peljal v grad. Tam so ga lepo preoblekli in posušili. Grajska Anica pa je sporočila Kokovim, naj pridejo po otroka.

Kokov Janezek je sedaj ozdravljen. V Ameriko si menda več ne želi; vsaj v tisto mrzlo in mokro ne. Zato pa rajše varuje domačo peč in se pogovarja z dedkom.

Fr. —ek.

Ki zbrisati jih moči ni . . . !

Ko zbríše mamica ljubeča
Otroku solze iz oči,
Izgine hipoma nesreča
In ličece se razvedrí.

Pa vzrase časih dete malo
In blago mater žalosti,
Solzé budi ji le v zahvalo,
Ki zbrisati jih moči ni!

L. Črnej.

Š o l n i n a.

(Spisal Glávor.)

(Konec.)

Čitali mu bodo, da je bil len. In vendar se je učil, da se bolj ni mogel. Smejali se mu bodo, zaničevali ga; in njegova mati — kako se bo žalostila!

Silno nesrečnega se je čutil Jelček, silno nesrečnega.

In bridke solze so mu lile na klop — součenci pa so se mu smejali!

Ostala mu je še jedna nada: če bi bil še jedenkrat vprašan in bi znal — potem bi morda šlo. In te misli se je oprijel.

Učil se je računstva dan na dan; naučil se je vse stavke na izust in delal naloge in zopet naloge.

Ali prešel je prvi teden in drugi teden in Jelček še ni bil vprašan. Ševeda, profesorju je bilo treba razlagati in izprašati sedeminšestdeset učencev — to ni malenkost! Jelček ni mogel jesti, tako ga je skrbelo. Le še teden dnij je časa.

Jelček ni vedel, kaj bi storil. Tedaj pa mu dá gospodinja dober svet:

»Glej ga, no! Prosit pojdi, prosit gospoda profesorja, da bi te vprašali! Kaj misliš, da bodo oni tebe prišli!«

Jelčku se je zdela ta misel pametna in modra, in precej pridhodnjo uro je šel k profesorju.

Ko je ta slišal njegovo prošnjo, je rekel:

»Na, zakaj se pa niste prej učili? No, bomo že videli! Torej, za prihodnjič se naučite!«

Tega Jelčku ni bilo treba še posebej reči. Tako se je naučil, da je znal najmanj za odlično.

Toda prišlo je nekaj drugega vmes, namreč zobobol.

Ali so vas že kdaj boleli zobje? Ali veste, kako silno to grize, peče, skeli? Če še ne poznate teh bolečin, prosite Boga, da bi jih ne imeli nikdar; kajti ni hujšega, kakor je zobobol. Razdražena kri divjá po glavi, lice, čelo je razbeljeno, možgani niso v stanu misliti. Človek bi se utopil v vodo, da bi ugasil pekoče bolečine; ali če si zmočiš lice, navadno ne pomaga nič. Jestu ne moreš

ničesar, čeljusti so ti razboljene, boli te vsa glava. Spati ti seveda ni možno. Tu ne pomaga ne kajenje, ne maziljenje. Če si pa izdereš zob, začne te boleti drug. Primerjali so grizočo vest z zobobolom, in vrlo primerna prispodoba je to!

Tak zobobol je imel Jelček. In to baš sedaj, ko bi imel biti vprašan matematiko!

Gospodinja mu je rekla, naj ostane doma. Ali on je šel v šolo vkljub silnim bolestim. Saj je šlo za njegov obstanek.

Prvo uro so imeli latinščino, katero je učil gospod razrednik. Jelček se je tresel od bolečin in s silo se je zatajeval, da bi ga ne premagal jok, ali da bi ne zaječal. No, zoper voljo so mu tekle obilne solze po razpaljenem licu in od silne boli je sopel, kakor bi bil dolgo tekel.

Tedaj pa zavpije nekdo: »Košir se joka«, in gospod razrednik stopi nemudoma proti Jelčku. Komaj je videl njegov obraz, že je vedel, pri čem da je.

»Zob vas boli, kaj ne? Zakaj pa ne ostanete doma in greste k zdravniku?«

Tedaj pa odgovori Jelček jecljaje:

»Vprašan — — bom — — matematiko — — da — — bom — — šolnine — — oproščen — — mati — — je — — ne morejo — — plačati — —«

Trdo se je zasukal razrednik na pèti in stopil po šoli, da so mislili učenci, da ga je Jelček razžalil. Nobeden pa ni vedel, kako je skušal zakriti svojo ginjenost nad dečkom-junakom, ki je tako možato premagoval telesne bolečine, da bi mogel popraviti slab red in tako prihraniti svoji materi žalost — —.

Potem pa je izpregovoril gospod učitelj mehko: »Le pojdite domov! Bomo že naredili, da bo prav, saj imate še jedno uro matematiko!«

In naredil je gospod razrednik, naredil! Ko je Jelček drugi pot prišel ozdravljen v šolo, smehljaj se mu je prijazno profesor matematike, in ga vprašal. Jelček pa je znal, da je bilo kaj. Nekaj dnij potem pa je dobil nazaj prošnjo, v kateri je bilo zapisano jasno in razločno, da je Gabrijel Košir oproščen šolnine popolnoma.

13. Zimi v slovo.

*Andante sust.**P. Angelik Hribar.*

1. Zi - ma že zbe - ža - la je, Plašno se je
2. V kraj zdaj mo - ra - jo sa - ni, Lju - ba nam za -
3. Žal nam je za gor - ko peč, Ki si jo ku -
4. Če pa mo - ra bi - ti to, Da res ho - češ

skri - la; „Z Bogom!“ nam de - ja - la je In se po - slo -
ba - va; Dr - sa - li - šče se su - ši, Kopna je do -
ri - la; Ko ne bo - de te - be več, Nam se bo shla -
i - ti, Pró - si - mo te prav le - po, Kmalu spet pri -

vi - la. O pre - lju - ba zi - ma ti,
bra - va. Zi - ma, te - ga ti ne veš,
di - la. Mi - ne tu - di prav - ljic čas,
hi - ti: Drag nam bo - de tvoj spo - min

f Kam se ti ta - ko mu - di? *mf* O pre-lju - ba
 Da hu - do nam je, ko greš! Zi - ma, te - ga
 O, za - kaj že greš od nas? Mi - ne tu - di
 V dô - bi let - nih pe - ko - čin. Drag nam bo - de

f ritard.
 zi - ma ti, Kam se ti ta - ko mu - di?
 ti ne veš, Da hu - do nam je, ko greš!
 prav-ljic čas, O, za - kaj že greš od nas!
 tvoj spo - min V dô - bi let - nih pe - ko - čin.

„Internus“.

S e m e.

V zemljo kmetovalec
 Seme položi,
 Da sadu se srečen
 Potlej veselí.

In, otrok, takisto
 Tebi v mladih dneh
 Sémena kalijo
 V srca plodnih tleh.

O, da bi pozneje
 Sad se ti razvil,
 Ki bi vedno tebe
 In še druge veselil.

—n—

Kratkočasnica.

Učitelj vpraša v šoli učenčke: »Kod prihaja svitloba v šolsko sobo?« — Po kratkem premolku vzdigne roko Grmkov Nacek, češ, da mu je dobro znana ta reč. Učitelj velí, naj vstane in pové. Nacek zavpije: »Po lojtri« (lestvici).

U g a n k a.

Beseda v jednini pomeni ti sivčka,
 Ušes je velikih, a je brez rivčka.
 Če konec besedi odstrižeš,
 Živalij množico dobiš;
 Svetujem ti, da se podvižeš,
 Hudó bo, če jo razsrdiš.

(Odgonetka v prihodnjem listu.)

„Internus“.

⇒ Rebus. ⇐

© = ! nih o (iz) l = nih.

(Rešitev rebusa in imena rešilcev v prih. listu.)

Rešitev slovniških nalog v zadnji številki »Angeljčka« :

Danes meni, jutri tebi!

Prav so ju izvršili: Hafner Miroslava, učenka na c. kr. vadnici v Ljubljani; Sušnik Anton, Zorko Franjo, dijaka alojznika; Benedik Julija, Belič Frančiška, Gaisler Mar., Kregelj Uršula, Snój Terezija, Trampuš Ana, Ušeničnik Gizela, učenke III. razr. pri gg. uršulinkah v Ljubljani; Koprivnikar Fanci in Milavec Pepca, gojenki čč. gg. šolskih sester v Mariboru; Jelenec Micika, Jelenec Jožek in Nemanič Ana, učenci v Božakovem; Cof Iv., četrtošolec v Kranju; Jeraj Jozefa, Petrin Ana, Štrucelj Jozefa, učenke na Rečici; Ažman Ciril, Ciber Jakob, Dolenc Matej, Urbas Iv., dijaki gimn. v Ljubljani.